

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**МЕДИЧНІ ТА БІОЛОГІЧНІ НАУКИ:
МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ АСПЕКТ
MEDICAL AND BIOLOGICAL SCIENCES:
INTERDISCIPLINARY ASPECT**

Матеріали VI Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної
конференції до Всесвітнього дня анатомії
Materials of VI International Interdisciplinary Scientific and Practical
Conference dedicated to World Anatomy Day

(реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ № 604 від 02 вересня 2025 р.)

15-16 жовтня 2025 року

**Харків
ПВНЗ «ХММУ»
2025**

ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

МЕДИЧНІ ТА БІОЛОГІЧНІ НАУКИ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ АСПЕКТ
MEDICAL AND BIOLOGICAL SCIENCES: INTERDISCIPLINARY ASPECT

Матеріали VI Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції
до Всесвітнього дня анатомії

Materials of VI International Interdisciplinary Scientific and Practical Conference
dedicated to World Anatomy Day

(м. Харків, 15—16 жовтня 2025 року)

(Kharkiv, Ukraine, October 15—16, 2025)

Харків

ПВНЗ «ХММУ»

2025

УДК (61:57):004.773.7

М 42

Редакційна колегія:

д-р пед. наук, доц. Давидова Ж.В.; канд. пед. наук Кудрявцева Т.О.; канд. біол. наук, доц. В'язовська О.В.; канд. біол. наук Тининика Л.М.; канд. біол. наук Нікольченко А.Ю.; канд. фарм. наук, доц. Бризицька О.А.; канд. техн. наук, доц. Нессонова М.М.; зав. бібліотеки Чернишенко Н.П.

(реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ № 604 від 02 вересня 2025 р.)

Матеріали подаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

М42 Медичні та біологічні науки: міждисциплінарний аспект: матеріали VI Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції до Всесвітнього дня анатомії (15—16 жовтня 2025 р., м. Харків) / за заг. ред. Д. М. Шияна; Приватний вищий навчальний заклад «Харківський міжнародний медичний університет». – Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2025. – 236 с.
ISBN 978-617-7886-88-3
DOI: 10.61718/khimu2025

Збірник містить матеріали VI Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції до Всесвітнього дня анатомії «**Медичні та біологічні науки: міждисциплінарний аспект**», є нефаховим науковим виданням, яке висвітлює теоретичні та практичні результати наукових досліджень науково-педагогічних і педагогічних працівників закладів вищої освіти, молодих науковців (докторантів, аспірантів, студентів), лікарів-практиків, наукових співробітників з історії становлення вітчизняної та світової морфології, актуальних питань застосування сучасних морфологічних методів і наукових технологій в медицині; клінічних, діагностичних, фармакологічних аспектів клінічної медицини; цифрових технологій в медичній науці, практиці та освіті; міждисциплінарного підходу до підготовки майбутніх лікарів в Україні та в світі.

Для широкого кола наукових, науково-педагогічних (педагогічних) і практичних працівників, що займаються питаннями сучасних морфологічних методів і наукових технологій в медицині; клінічних, діагностичних, фармакологічних аспектів клінічної медицини; впровадження цифрових технологій в медичну науку, практику і освіту; реалізації міждисциплінарного підходу до підготовки майбутніх лікарів в Україні та в світі.

УДК (61:57):004.773.7

© ПВНЗ «Харківський міжнародний медичний університет», 2025

© Колектив авторів, 2025

Оскільки СОД є одним з ензимів антиоксидантного захисту, який взаємодіє з супероксидним аніон-радикалом, і, таким чином, може змінювати рівень АФК.

Висновки. В проведеному експерименті спостерігається підвищення активності СОД1 в експериментальній та другій контрольній групах, що може вказувати на пошкодження кишечника під дією ДНБС та етанолу. За отриманими результатами можна зробити припущення про різні ступені накопичення АФК та активацію запального процесу кишечника. Базуючись на сучасних дослідженнях щодо ізоформ СОД, можна припустити, під час хронічного запального процесу найбільш потужну активність має цитоплазматична ізоформа СОД1. Згідно отриманих результатів можемо зробити припущення, що в залежності від ізоформи ензиму СОД, можлива активація різних сигнальних шляхів, що може призводити до розвитку різних патологічних станів.

ВПЛИВ ЕЛЕКТРОННИХ СИГАРЕТ НА ДИХАЛЬНУ СИСТЕМУ

Гарновді К.-Л. Є.

Ужгородський національний університет, Ужгород, Україна

mf.harnovdi.kateryna-liliia@student.uzhnu.edu.ua

Вступ. Електронні сигарети швидко набули популярності, особливо серед молоді, часто сприймаючись як безпечна альтернатива традиційному курінню. Проте сучасні дослідження показують, що їх використання спричиняє запалення, окисне ушкодження та структурні зміни дрібних бронхів. Особливо небезпечним є розвиток бронхіоліту та EVALI (e-cigarette or vaping product use-associated lung injury), що супроводжується респіраторними симптомами та порушенням функції легень. Вивчення впливу електронних сигарет на дихальну систему є актуальним для профілактики респіраторних захворювань і розробки рекомендацій щодо зменшення шкоди.

Мета. Визначити вплив електронних сигарет на дихальну систему, зокрема оцінити структурно-функціональні зміни у легеневій тканині під дією аерозолів електронних сигарет. Встановити патогенетичні механізми ушкодження

епітелію дихальних шляхів, що призводять до запалення та порушення мукоциліарного кліренсу. Проаналізувати зв'язок між використанням електронних сигарет і розвитком бронхіоліту як можливого ускладнення вейпінгу.

Матеріали та методи. Проведено огляд робіт закордонних авторів на платформах Scopus та PubMed, де проаналізовано систематичні огляди, аналізи та клінічні дослідження, які оцінювали вплив електронних сигарет на дихальну систему та розвитку бронхіоліту.

Результати та їх обговорення. Проаналізувавши дослідження про вплив електронних сигарет (е-сигарет) на дихальну систему, виявлено, що найчастішими клінічними проявами є задишка (95%), кашель (92%), біль у грудях (78%), а також системні прояви – лихоманка (86%), втома, нудота та діарея (Smith, 2020). Також, аналіз даних спірометрії показав що у користувачів е-сигарет відзначаються виражені зміни у функції легень. До прикладу, зниження ОФВ1 (об'єм форсованого видиху за 1 секунду) у середньому на 7–12 % порівняно з контрольною групою некурців. У 15% учасників спостерігали обструктивні зміни за даними спірометрії (Esteban-Lopez et al., 2022). Оцінюючи структурно-функціональні зміни у легеневій тканині під дією аерозолів е-сигарет, встановлено, що, користування електронними сигаретами більше 12 місяців асоціюється зі зниженням DLCO (дифузійної здатності легень) на 10-15% у порівнянні з контролем. До прикладу, у дослідженні з участю 612 респондентів у 28% виявили стійкий хронічний кашель та задишку при фізичному навантаженні. Також, дослідження з 5-хвилинним сеансом куріння електронної сигарети демонструє тимчасовий спад показників вентиляційної функції (ОФВ1 з 3,95 л до 3,91 л, $p=0,03$; співвідношення ОФВ1/ форсованої життєвої ємності легень (ФЖЄЛ) з 0,84 до 0,83, $p=0,008$) порівняно з вихідним рівнем (Corpetta et al., 2018). Ці дані підтверджують, що навіть короткочасне вдихання диму е-сигарет може мати вимірні ефекти на функцію легень. Натомість, досліджуючи патогенетичні механізми ушкодження епітелію

дихальних шляхів, з'ясовано, що механізм ушкодження полягає у токсичних компонентах аерозолі, таких як: нікотин, альдегіди, акролеїн, пропіленгліколь, гліцерин, металеві наночастинки (Tituana et al., 2024). Згідно з даними, вітамін Е ацетат у сумішах вейпу при нагріванні утворює токсичний газ – кетен, що викликає гостре запальне ушкодження альвеол з підвищенням маркерів запалення таких як нейтрофіли та макрофаги, інтерлейкін-1 бета (IL-1 β), циклооксигеназа-2 (ЦОГ-2), активні форми кисню (Reactive Oxygen Species – ROS) та порушення мукоциліарного кліренсу які є передумовою розвитку бронхіоліту та обструктивних уражень дрібних бронхів, за рахунок накопичення слизу (Corrêta et al., 2018). При аналізі зв'язку між використанням е-сигарет і розвитком захворювань легень встановлено, що у 2019 році в США було зафіксовано спалах захворювання, відомого як EVALI, що призвів до понад 2800 госпіталізацій, зокрема осіб віком 13–34 роки (Tituana et al., 2024). Серед госпіталізованих 22% потребували кисневої підтримки, а 7% – інвазивної вентиляції легень. Рентгенологічно у більшості спостерігалися двосторонні матові склоподібні затемнення легень (Tituana et al., 2024). Дані досліджень про хронічне використання е-сигарет демонструють асоціацію з розвитком бронхіоліту. Було виявлено що у 68% користувачів – метаплазія епітелію дрібних бронхів, у 42% – підвищена інфільтрація запальними клітинами та гістологічно – потовщення стінок бронхіол та звуження просвіту (Cao et al., 2020). Натомість дослідження показують, що пренатальна і постнатальна експозиція нікотину підвищує ризик розвитку гострого бронхіоліту у дітей до 4,4 разів (OR=4,38; 95%-CI: 2,1–9,2) (Bermúdez Barrezueta et al., 2021). У 35% пацієнтів з EVALI виявляли морфологічні ознаки констриктивного бронхіоліту (Smith, 2020).

Висновки. Електронні сигарети справляють виражений негативний вплив на дихальну систему, зумовлюючи структурно-функціональні порушення легеневої тканини. Зокрема, у користувачів спостерігається метаплазія епітелію та потовщення стінок дрібних бронхів зі зниження дифузійної здатності легень і

об'єму форсованого видиху за 1 секунду, що свідчить про погіршення вентиляційної функції. Також було доведено, що патогенетичні механізми ушкодження епітелію дихальних шляхів при використанні е-сигарет пов'язані з дією токсичних компонентів аерозолі, які спричиняють окислювальний стрес і пошкодження клітинних мембран. Це призводить до деструкції в'їчастого епітелію, зниження активності мукоциліарного кліренсу та накопичення слизу у бронхіолах. У відповідь на ушкодження розвивається хронічне запалення з інфільтрацією нейтрофілів і макрофагів, IL-1 β , ЦОГ-2 та ROS. Ці зміни супроводжуються дегенеративними процесами у тканинах дихальних шляхів. Крім того, у користувачів е-сигарет значно підвищується ризик розвитку бронхіоліту, а пренатальна та постнатальна експозиція нікотину додатково збільшує ймовірність формування патології дихальної системи у дітей. Отримані дані підтверджують чіткий зв'язок між інтенсивністю використання е-сигарет та ступенем морфологічних ушкоджень, що вказує на дозозалежний характер їх токсичного впливу. З огляду на зростання популярності е-сигарет серед молоді, це становить серйозну медико-соціальну проблему, що потребує профілактичних заходів, обмеження доступності та подальших наукових досліджень щодо довгострокових наслідків їх використання.

Література

1. Bermúdez Barrezueta, L., Miñambres Rodríguez, M., Palomares Cardador, M., Torres Ballester, I., López Casillas, P., Moreno Carrasco, J., & Pino Vázquez, A. (2021). Effect of prenatal and postnatal exposure to tobacco in the development of acute bronchiolitis in the first two years of life. *Anales de Pediatría (English Edition)*, 94(6), 385–395. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34090635/>
2. Cao, D. J., Aldy, K., Hsu, S., McGetrick, M., Verbeck, G., De Silva, I., & Feng, S. Y. (2020). Review of health consequences of electronic cigarettes and the outbreak of electronic cigarette, or vaping, product use–associated lung injury. *Journal of Medical Toxicology*, 16(3), 295–310. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7320089/>

3. Coppeta, L., Magrini, A., Pietroiusti, A., Perrone, S., & Grana, M. (2018). Effects of smoking electronic cigarettes on pulmonary function and environmental parameters. *The Open Public Health Journal*, 11, 360–368. <https://openpublichealthjournal.com/VOLUME/11/PAGE/360/ABSTRACT>
4. Esteban-Lopez, M., Perry, M. D., Garbinski, L. D., Manevski, M., Andre, M., Ceyhan, Y., Caobi, A., Paul, P., Lau, L. S., Ramelow, J., Owens, F., Souchak, J., Ales, E., & El-Hage, N. (2022). Health effects and known pathology associated with the use of e-cigarettes. *Toxicology Reports*. <https://doi.org/10.1016/j.toxrep.2022.06.006>
5. Smith, M. L. (2020). Vaping-related lung injury. *The Lancet Respiratory Medicine*, 8(11), 1025–1026. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7590536/>
6. Tituana, N. Y., Clavijo, C. G., Espinoza, E. F., & Tituana, V. A. (2024). E-cigarette use-associated lung injury (EVALI). *Pneumologie*, 78(1), 58–69. <https://www.thieme-connect.de/products/ejournals/abstract/10.1055/a-2161-0105>

БІБЛІОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ: ІНТЕРВАЛЬНЕ ГОЛОДУВАННЯ ЩУРІВ

Гордієнко Г.Р., Сікора В.З.

Навчально-науковий медичний інститут, Сумський державний університет,
Суми, Україна

cherry120488@gmail.com

Вступ. Інтервальне голодування – феномен дієтології XXI століття. Його вплив на організм людини та тварин сьогодні активно досліджується, в тому числі і на лабораторних щурах.

Метою нашого дослідження було провести бібліометричний аналіз наукової літератури на тему інтервального голодування щурів.

Матеріали та методи. Ми провели пошук публікацій з подальшим бібліометричним аналізом в базі даних Scopus за ключовими словами «інтервальне голодування» + «щури».

ЗМІСТ / CONTENTS

**НАПРЯМ 1..... СУЧАСНІ МОРФОЛОГІЧНІ МЕТОДИ ТА НАУКОВІ
ТЕХНОЛОГІЇ В МЕДИЦИНІ**

**DIRECTION 1. ACTUAL MORPHOLOGICAL METHODS AND
SCIENTIFIC TECHNOLOGIES IN MEDICINE**

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ МІЖ ВЕЛИЧИНОЮ ОЧНОГО ЯБЛУКА, ЯК
ПЕРИФЕРИЧНОЇ ЧАСТИНИ ЗОРОВОГО АНАЛІЗАТОРУ ТА ОЧНОЇ ЯМКИ
ЧЕРЕПУ ЗА ДОПОМОГОЮ МОРФОМЕТРИЧНОГО ТА
КРАНІОМЕТРИЧНОГО МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Абдул-Огли Л.В., Олійник К.А., Кошарний Д.В. 8

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗОВНІШНЬОГО ЗАСТОСУВАННЯ СУЛЬФІДНОЇ
МІНЕРАЛЬНОЇ ВОДИ У ПАЦІЄНТІВ З ОСТЕОАРТРИТОМ

Балашова І.В., Польщаківа Т.В., Гуца С.Г. 10

МОЖЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ У ПАЦІЄНТІВ З ОСТЕОАРТРИТОМ ТА
КОМОРБІДНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ У ПОСТКОВІДНОМУ ПЕРІОДІ

Балашова І.В., Дукова О.Р., Лисий І.С. 13

ЗМІНИ ЩІЛЬНОСТІ МЕЛАТОНІНОВИХ РЕЦЕПТОРІВ 1А У НЕЙРОНАХ
ПРИШЛУНОЧКОВОГО ЯДРА ГІПОТАЛАМУСА ЩУРІВ ЗА РІЗНОЇ
ТРИВАЛОСТІ ФОТОПЕРІОДУ ТА УВЕДЕННЯ МЕЛАТОНІНУ

Булик Р.Є., Федоряк І.В., Агранов О.С. 16

МОРФОЛОГІЧНА ОЦІНКА АНГІОГЕНЕЗУ ПРИ ВИКОРИСТАННІ
БІОМАТЕРІАЛІВ У ХІРУРГІЇ

Діброва В.В., Попович Я.М. 18

ДОСЛІДЖЕННЯ НАНОЧАСТИНОК ЯК ПОТЕНЦІЙНИХ БІОМЕДИЧНИХ
АГЕНТІВ

Карнаух Т.Ю., Мехед О.Б. 22

ПОШКОДЖЕННЯ ХРЕБТА ТА СПИННОГО МОЗКУ ПРИ ДІЇ УДАРНОЇ
ХВИЛІ НА ФУНКЦІОНАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ М'ЯЗІВ КІНЦІВОК ЩУРІВ

Кошарний В.В., Китова І.В., Кушнар'ова К.А. 25

ЗАХВОРЮВАНІСТЬ НА СКАРЛАТИНУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ

ВОЄННОГО СТАНУ

Нессонова Т.Д., Подаваленко А.П., Білера Н.В. 27

ВІКОВА МОРФОЛОГІЯ ЛИЦЕВОЇ ДІЛЯНКИ

Солтис Р.М., Хмара Т.В., Столяр Д.Б. 30

СУЧАСНІ АСПЕКТИ КОРОНАВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ

Тининика Л.М., Лоцкіна Я.Г. 32

ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ПЕРЕБУДОВИ СЕРЦЯ

ЩУРІВ ПРИ ІНТОКСИКАЦІЇ ЕКЗОГЕННОГО ПОХОДЖЕННЯ

Янчишин А.Я. , Тимошенко І.О. 35

APPLIED SIGNIFICANCE OF ANATOMY IN THE DIAGNOSIS OF ULNAR

NERVE INJURIES

Biryuk I.G. 38

GENDER CHARACTERISTICS OF THE TYPES OF PTERYGOMAXILLARY

FISSURE

Guliyeva K.J., Ganbayeva Sh.F., Mustafayeva N.A. 41

RANGE OF VARIABILITY OF MANDIBULAR AND CHIN ANGLES

INDICATORS IN PEOPLE OF MATURE AGE

Boiagina O.D., Sosonna L.O., Klochko N.I. 42

NEW METHOD IN PROPHYLAXIS OF INTESTINAL ANASTOMOTIC

LEAKAGE

Mammadov T.E. 44

THE IMPACT OF INTENSE PHYSICAL EXERCISE ON THE

ULTRASTRUCTURE OF INTERALVEOLAR CAPILLARIES

Sultanova T.S., Yagubova S.M., Guliyeva K.J. 45

MECHANISMS UNDERLYING THE EFFECTS OF HYPOBARIC HYPOXIA ON

THE THYROID GLAND

Yagubova S., Sultanova T., Akbarov E. 47

CONSIDERATION OF CERTAIN TYPES OF HYPEROSTOSIS

Sukhonosov R., Tereshchenko A., Halycha M. 48

REVIEW OF MORPHOFUNCTIONAL FEATURES OF THE STOMACH

Rutgaizer V.G., Alimova V.D. 52

BILATERAL ASYMMETRY OF THE PERICARDIAL NEUROVASCULAR
BUNDLES

Khmara T.V., Skypnyk V.M., Osypenko Ye.Ye. 54

**НАПРЯМ 2..... КЛІНІЧНІ, ДІАГНОСТИЧНІ, ФАРМАКОЛОГІЧНІ
АСПЕКТИ МЕДИЦИНИ**

**DIRECTION 2. CLINICAL, DIAGNOSTIC, AND PHARMACOLOGICAL
ASPECTS OF MEDICINE**

ЗМІНИ РІВНЯ ПРОДУКТІВ, ЩО РЕАГУЮТЬ З 2-ТІОБАРБІТУРОВОЮ
КИСЛОТОЮ, ЯК МАРКЕРА ПЕРЕКИСНОГО ОКИСЛЕННЯ ЛІПІДІВ ПРИ
ДОКСОРУБІЦІН-ІНДУКОВАНІЙ КАРДІОМІОПАТІЇ ТА ЇХ КОРЕКЦІЯ
КРІОКОНСЕРВОВАНИМ ЕКСТРАКТОМ СЕРЦЯ

Дробнер І.Г., Гладких Ф.В., Лядова Т.І. 58

ХВОРОБА ЛЕГГА-КАЛЬВЕ-ПЕРТЕСА

Король А.П., Гненна В.О., Бережнова М.Л. 61

СТАН ВЕНОЗНОГО КРОВОПЛИНУ ПРИ АОРТО-МЕЗЕНТЕРІАЛЬНОМУ
СИНДРОМУ У ЖІНОК

Попович Я.Я., Діброва В.В., Попович Я.М. 64

INFLAMMATORY BIOMARKERS IN CHRONIC SINUSITIS

Azizova P.E. 65

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ БАЛЬНЕОТЕРАПІЇ В РЕАБІЛІТАЦІЇ ЖІНОК З
ПРОЯВАМИ КЛІМАКТЕРИЧНОГО СИНДРОМУ

Степанова Н.З., Польщаківа Т.В., Гуца С.Г. 67

АТРЕЗІЯ СТРАВОХОДУ В БЛИЗНЮКІВ

Яциченко М.М., Гненна В.О. Причєпа Т.О. 70

CYTOLOGICAL EXAMINATION OF THE PALATINE TONSILS IN HEALTHY STATE : NORMATIVE DATA AND OBSERVATIONS	
Guliyeva J.E, Hasanov İ.A	75
ЗМІНИ РІВНЯ ЗАГАЛЬНОГО БІЛІРУБІНУ ЯК МАРКЕРА ТОКСИЧНОГО УШКОДЖЕННЯ ПЕЧІНКИ ПРИ НІМЕСУЛІД-ІНДУКОВАНИЙ ГЕПАТОПАТІЇ ТА ЇЇ КОРЕКЦІЯ КРІОЕКСТРАКТОМ ПЛАЦЕНТИ	
Студент В.О., Гладких Ф.В., Лядова Т.І.	77
THE ROLE OF ANTIBACTERIAL PEPTIDES IN PRETERM NEWBORNS WITH PERINATAL ENCEPHALOPATHY	
Abbasova Z.N., Jafarova G.A.	80
FEATURES OF SURGICAL TREATMENT OF HYDRONEPHROSIS CAUSED BY AN ACCESSORY VESSEL	
Abdurahimova V.Y., Imamverdiyev S.B.....	83
A NEW METHOD FOR THE PREVENTION OF ANASTOMOTIC LEAKAGE IN TERMINAL ENTERO-ENTEROANASTOMOSES IN EMERGENCY CASES	
Aghayev E.K., Ismayilova Z.E., Hasanov A.B.....	85
CLINICAL AND BIOCHEMICAL SIGNIFICANCE OF RENAL BIOMARKERS IN PATIENTS WITH CHRONIC KIDNEY DISEASE DEPENDING ON THE PRESENCE OF DIABETES MELLITUS	
Almammadov F.Ch.	87
MOLECULAR AND CLINICAL SIGNIFICANCE OF <i>ROS1</i> GENE ALTERATIONS IN LUNG CANCER PATIENTS: A RETROSPECTIVE ANALYSIS FROM AZERBAIJAN (2019–2023)	
Mehdizadeh S.G., ² Vekilov V.N.....	89
ANALYSIS OF STATISTICAL DATA OBTAINED DURING SIMULTANEOUS AND ISOLATED ENDOSCOPIC SURGERIES ON THE ORGANS OF THE ABDOMINAL CAVITY AND SMALL PELVIS	
Mammadova G.A.	92

ТОКСИЧНА ДІЯ МЕТАЛІВ

Броварницька І.В., Бризицька О.А. 93

DYNAMICS OF THE LEVEL OF SOMATOTROPIC HORMONE IN THE
BLOOD OF PATIENTS WITH TYPE 1 DIABETES MELLITUS COMPLICATED
BY DIABETIC RETINOPATHY

Aliyeva V..... 95

PATHOGENETIC MECHANISM OF VITAMIN D DEFICIENCY ON THE
ANTIOXIDANT SYSTEM DURING MODELLED DIABETES MELLITUS

Sultanova G., Sultanli D..... 97

ОЦІНЮВАННЯ ДІАГНОСТИЧНОЇ ЗНАЧУЩОСТІ ПОКАЗНИКІВ
КОРОТКОЛАТЕНТНИХ СЛУХОВИХ ВИКЛИКАНИХ ПОТЕНЦІАЛІВ ПРИ
ГОСТРІЙ СЕНСОНЕВРАЛЬНІЙ ПРИГЛУХУВАТОСТІ РІЗНОЇ ЕТІОЛОГІЇ

Шило К.О., Нессонова М.М. 99

SURGICAL PROCEDURES PERFORMED FOR POSTOPERATIVE
COMPLICATIONS OF INTESTINAL INJURIES

Ismayılova Z.E., Aghayev E.K. 104

ДІАГНОСТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ВИЗНАЧЕННЯ АНТИТІЛ ДО
ТИРЕОПЕРОКСИДАЗИ

Кривко Ю.Я., Щурко М.М. 106

THE INFLUENCE OF VITAMIN D CONCENTRATION ON THE COURSE OF
ATOPIC DERMATITIS IN CHILDREN

Mahmudov I.Sh., Hasanov A.M, Mustafayeva S.Y. 109

PATIENT-REPORTED OUTCOMES AFTER RADIOACTIVE IODINE:
COMPARATIVE EVIDENCE FROM GRAVES' DISEASE AND TOXIC
ADENOMA

Mammadova A.E..... 110

FACTORS AFFECTING THE DEVELOPMENT OF BRONCHOOBSTRUCTIVE
SYNDROME IN CHILDREN OF DIFFERENT AGES

Mahmudov I.Sh., Aliyeva U.A., Majidova H.B. 112

CHANGES IN LIVER TISSUE STRUCTURE UNDER THE INFLUENCE OF MODERATE ISCHEMIA IN CONDITIONS OF ENHANCED ANTIOXIDANT DEFENSE SYSTEM	
Mirzayev M., Akbarov E., Farzaliyeva S.....	113
THE PREVALENCE OF ANEMIC SYNDROME IN PATIENTS WITH TYPE 1 DIABETES MELLITUS	
Tariverdiyeva R.R., Akhundbeyli G.A., Meshadiyeva-Bayramova S.E.	115
АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ШКІРНИХ АЛЕРГОПРОБ НА МІСЦЕВІ АНЕСТЕТИКИ В СТОМАТОЛОГІЇ	
Білинський О.Я., Ізай М.Е., Гангур І.Ю.....	116
МОЛЕКУЛЯРНО-ГЕНЕТИЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РЕЗИСТЕНТНОСТІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА КЛІНІЧНИЙ ПРОГНОЗ ПРИ АЦИНЕТОБАКТЕРНІЙ ІНФЕКЦІЇ У ПАЦІЄНТІВ З COVID-19	
Бондаренко О.В., Бондаренко А.В., Кацапов Д.В.....	119
АКТИВНІСТЬ СУПЕРОКСИДДИСМУТАЗИ В КРОВІ ЩУРІВ ЗА УМОВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ВИРАЗКОВОГО КОЛІТУ	
Васильєва І.М., Наконечна О.А., Ярмиш Н.В., Гарбар К. Б.	121
ВПЛИВ ЕЛЕКТРОННИХ СИГАРЕТ НА ДИХАЛЬНУ СИСТЕМУ	
Гарновді К.-Л. Є.	123
БІБЛІОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ: ІНТЕРВАЛЬНЕ ГОЛОДУВАННЯ ЩУРІВ	
Гордієнко Г.Р., Сікора В.З.	127
РАК ЕНДОМЕТРІУ: ПРОГНОЗ РИЗИКУ ЗА ПОКАЗАННЯМИ ДО ДІАГНОСТИЧНОЇ ГІСТЕРОСКОПІЇ	
Гненна В.О., Миронова Д.К., Дем’яненко А.О.	128
НАНОФАРМАКОЛОГІЯ : ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ НАНОЧАСТИНОК ДЛЯ ТАРГЕТНОЇ ДОСТАВКИ ПРОТИПУХЛИННИХ ПРЕПАРАТІВ	
Добра К.В., Грига В.І.	132

БІОСИМІЛЯРИ ТА БІОЛОГІЧНІ ПРЕПАРАТИ : НОВА ЕРА ФАРМАКОТЕРАПІЇ Добош В.Д., Грига В.І.....	134
ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ЛІКУВАННЯ РЕВМАТОЇДНОГО АРТРИТУ Жеребкін В.В.	136
АНАТОМІЯ ПУЗИРНОЇ АРТЕРІЇ ПРИ ОПЕРАТИВНОМУ ЛІКУВАННІ КАЛЬКУЛЬОЗНОГО ХОЛЕЦИСТИТУ Косинський О.В., Очеретнюк Д.А.....	138
ПОРІВНЯННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ГАБАПЕНТИНУ, ПРЕГАБАЛІНУ, АМІТРИПТИЛІНУ ГІДРОХЛОРИДУ, КЕТАМІНУ ТА ДЕКСМЕДЕТОМІДИНУ ПРИ ВІДТВОРЕННІ БОЛЬОВОЇ РЕАКЦІЇ, ІНДУКОВАНОЇ ОЦТОВОЮ КИСЛОТОЮ Матвеєнко М.С., Гладких Ф.В., Лядова Т.І.....	141
АКТУАЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ КАНАБІНОЇДІВ ПРИ ХРОНІЧНОМУ БОЛЮ У ОНКОХВОРИХ Пичкар А.М. Грига В.І, Ростока Л.М.	144
ФАРМАКОКІНЕТИЧНІ ВЗАЄМОДІЇ ГРЕЙПФРУТОВОГО СОКУ З ЛІКАРСЬКИМИ ЗАСОБАМИ : ГРУПИ, ЯКІ НЕ МОЖНА ЗАПИВАТИ, І ПРИЧИНИ Поп Т.М, Грига В.І.	147
DIOSMETIN AS A DUAL-ACTION MODULATOR OF CYTOPROTECTION AND SENESENCE IN A BREAST CANCER MODEL Michalczyk M.....	149
ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТОК ВАРИКОЗНОГО РОЗШИРЕННЯ ВЕН Саввіді І.С., Лукаш О.В.	155

ДЕЯКІ ПИТАННЯ КОМОРБІДНОСТІ СТАНІВ У ГІНЕКОЛОГІЇ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ	
Старкова В.Д., Старкова І.В.	158
АД'ЮВАНТИ (ІНГІБІТОРИ ЕФЛЮКСНИХ НАСОСІВ) ЯК КЛЮЧ ДО ПОДОЛАННЯ АНТИБІОТИКОРЕЗИСТЕНТНОСТІ : НОВІ ПІДХОДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	
Туряниця С.Д., Грига В.І.	159
МОЛЕКУЛЯРНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ НАСЛІДКІВ ІНФАРКТУ МІОКАРДА	
Шевченко А.Є., Нікольченко А.Ю.	162
ВПЛИВ КОМБІНОВАНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ВУГЛЕКИСЛОГО ГАЗУ ТА ДИКЛОФЕНАКУ НАТРІЮ НА РІВЕНЬ TNF- α У ЩУРІВ З ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИМ ОСТЕОАРТРИТОМ	
Штробля В. В., Луценко Р.В.	167
ФАРМАКОЛОГІЯ В УМОВАХ ВІЙНИ – СУЧАСНІ ПРОТИШОКОВІ ЗАСОБИ	
Стахоряк Н.М., Грига В.І.	170
НАПРЯМ 3.. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В МЕДИЧНІЙ НАУЦІ, ПРАКТИЦІ ТА ОСВІТІ	
DIRECTION 3. DIGITAL TECHNOLOGIES IN MEDICAL SCIENCE, PRACTICE, AND EDUCATION	
THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN EARLY DISEASE DIAGNOSTICS	
Sadaylı A.	172
RURAL RESILIENCE OR BIG CITY WELLNESS? PRELIMINARY INSIGHTS FROM THE EUROPEAN SOCIAL SURVEY	
Kurti A., Arroyo San Gregorio M., Lane H.	173

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ ОСНОВ МЕДСЕСТРИНСТВА ТА МЕДИЧНОЇ МАНІПУЛЯЦІЙНОЇ ТЕХНІКИ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ	
Возович А.А., Дзюбій Ю.В., Бугаєнко В.В.	175
3D-БІОПРИНТИНГ ТКАНИН: МОРФОМЕТРИЧНІ КРИТЕРІЇ ЯКОСТІ ТА ОЦІНКА ЖИТТЄЗДАТНОСТІ	
Гриценко А.О., Демченко К.О., Козловська Г.О.	179
ЕТИЧНИЙ ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ДЛЯ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	
Король А.П., Гненна В.О., Говорущенко О.О.	181
ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТУВАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН «МЕДСЕСТРИНСТВО В ДЕРМАТОЛОГІЇ ТА ВЕНЕРОЛОГІЇ», «ДЕРМАТОЛОГІЯ ТА ВЕНЕРОЛОГІЯ З ОСНОВАМИ КОСМЕТОЛОГІЇ»	
Онуцька О.Д.	185
ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ АНАТОМІЇ ТА ФІЗІОЛОГІЇ : ДОСВІД МЕДИЧНОГО КОЛЕДЖУ	
Підлісна С.О.	188
НАПРЯМ 4..... МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ В УКРАЇНІ ТА В СВІТІ	
DIRECTION 4. AN INTERDISCIPLINARY APPROACH TO THE TRAINING OF FUTURE DOCTORS IN UKRAINE AND AROUND THE WORLD	
МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ	
Гиря М.П., Цодікова О.А., Кудрявцева Т.О.	191
МОЖЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕГРАТИВНОГО ПІДХОДУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	
Коваленко Н.І., Ткаченко М.В.	193

FROM CRISIS TO CATALYST: WARTIME TRANSFORMATION OF MEDICAL EDUCATION IN UKRAINE	
Shyian D., Davydova Zh., Lisova M.	196
MODERN ASPECTS OF TEACHING NANOTECHNOLOGY IN MEDICAL UNIVERSITIES	
Gafarov I.A., Alasgarova N.A.....	198
М. Ф. МЕЛЬНИКОВ-РАЗВЕДЕНКОВ – ВИДАТНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПАТОЛОГОАНАТОМ, ВИКЛАДАЧ ХАРКІВСЬКОЇ ФЕЛЬДШЕРСЬКОЇ ШКОЛИ	
Діденко О.О., Миронова Т.Б.	201
ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ВЕРТИКАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ДО ОСКІ	
Цодікова О.А., Гарбар К.Б.....	205
НУТРИЦІОЛОГІЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ	
Бризицька О.А.	210
ДЕОНТОЛОГІЯ В МЕДИЦИНІ: ВИКЛИКИ, ДИЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ	
Кудрявцева Т.О., Кудрявцев А.А., Кадацька Н.С.....	212
ДИНАМІКА СКЛАДОВИХ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ЗА ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ	
Разумна А.Г.....	215
ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ	
Сухенко О.В.	219
НАШІ УЧАСНИКИ ТА ПАРТНЕРИ /	
OUR PARTICIPANTS AND PARTNERS	232